

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsejere / operatører
- Hov Hovedorganisasjoner
- H.i. Høringsinstanser
- Andre:

Nr.: **RSR 12-2014**

Dato: 01.07.14

Saksnr.: 2013/30931

Opphever:

Referanse til:

Rundskrivet innføres i egen tabell i regelverkssamlingen og oppbevares til neste regelverkssamling.

Forskrift 1. juli 2014 om radiokommunikasjonsutstyr for norske skip og flyttbare innretninger

Sjøfartsdirektoratet har fastsatt ny forskrift om radiokommunikasjonsutstyr for skip og flyttbare innretninger. Forskriften trer i kraft 15. september 2014. Ved ikrafttredelsen oppheves følgende forskrifter og enkeltbestemmelser i andre forskrifter:

- a) Forskrift 11. november 1991 nr. 731 om radiokommunikasjon for passasjerskip
- b) Forskrift 15. september 1992 nr. 693 om innretning og føring av dagbøker på skip §§ 14 og 19
- c) Forskrift 16. desember 1993 nr. 1200 om installasjon og bruk av radioutstyr på flyttbare innretninger
- d) Forskrift 27. januar 1999 nr. 149 om radioanlegg og radiotjeneste på passasjer- og lasteskip som omfattes av den internasjonale sjøsikkerhetskonvensjonen, SOLAS 1974
- e) Forskrift 12. november 2002 nr. 1314 om vilkår for periodisk vedlikehold av fri-flyt nødradio-peilesendere
- f) Forskrift 17. desember 2004 nr. 1856 om radiokommunikasjon for lasteskip
- g) Forskrift 15. januar 2008 nr. 72 om helikopterdekk på flyttbare innretninger §§ 33 og 34.

1. Høringen

Forskriften var på høring i perioden 25. november 2013 til 28. februar 2014. Sjøfartsdirektoratet mottok i alt 13 hørings svar, hvorav 6 instanser ikke hadde merknader til høringsutkastet. En oversikt over hørings svarene og Sjøfartsdirektoratets kommentar følger vedlagt i eget dokument. Av plasshensyn er hovedsakelig bare selve forslagene i hørings svarene gjengitt, ikke lengre begrunnelser.

2. Nærmere om innholdet i forskriften

2.1 Oppbygging

Forskriften er utformet med en hovedregel som gir SOLAS kapittel IV status som forskrift for de skipskategoriene som faller inn under virkeområdet i SOLAS kapittel IV, tillagt lasteskip også med bruttotonnasje under 300. Ved egne bestemmelser gjøres SOLAS kapittel IV gjeldende også for flyttbare innretninger med egen fremdrift, og skip i innenriks fart. Det vises til forskriften § 2.

Disse hovedreglene er supplert med egne tilleggs- og unntaksbestemmelser, i all hovedsak for å sikre videreføring av gjeldende rett.

SOLAS IV opererer med den internasjonale inndelingen i radiodekningsområder, A1, A2, A3 og A4, (hvor A1 er nærmest kysten) alt etter hvilken type radioutstyr og -satellitter skipet kan nås med. I norsk forskrift er utstyrskravene - foruten tonnasje, skipstype og dimensjon - i hovedsak basert på hvilket fartsområde skipet opererer i, jf. forskrift 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder. Denne inndelingen videreføres i forskriften.

2.2 Enkelte felles endringer

Forskriften er i all hovedsak videreføring av gjeldende rett, men innebærer likevel enkelte justeringer som kan være verd legge merke til.

På området for unntak utgjør SOLAS IV regel 3 rammen for skip i internasjonal fart. For skip i innenriks fart og skip som ellers ikke er omfattet av SOLAS IV, er det rom for på et friere grunnlag å fastsette regler som åpner for å dispensere fra enkeltkrav i forskriften. Dette handlingsrommet er benyttet i forskriftens § 14 annet ledd. I forlengelsen av dette, har en valgt å understreke gjeldende praksis ved å ta inn bestemmelse om aksept for likeverdige løsninger. Slik gjennomføres SOLAS I/5 bokstav a innenfor forskriftens virkeområde.

Skipsutstyrsforskriften blir gjort gjeldende for samtlige fartøyskategorier som omfattes av forskriften, og dette vil fremgå av skipsutstyrsforskriften.

Bestemmelser om besiktelse og sertifisering blir videreført i ny forskrift om sertifisering, som fastsettes i disse dager.

2.3 Endringer innenfor de enkelte fartøyskategorier

2.3.1 Lasteskip

Krav om radioredningsmidler i form av radartransponder og håndholdt VHF, jf. forskrift 17. desember 2004 nr.1856 om radiokommunikasjon for lasteskip §§ 9 og 10, videreføres i ny forskrift om redningsredskaper, som fastsettes parallelt. Disse kravene er regulert i SOLAS kapittel III om redningsmidler og forskriftsstrukturen fremover baserer seg på emneinndelingen i SOLAS.

På samme måte videreføres kravet om å ha IAMSAR¹ volume III om bord, jf. samme forskrift § 5, i ny navigasjonshjelpemiddelforskrift, idet kravet om dette gjenfinnes internasjonalt i SOLAS V om sikker navigasjon.

2.3.2 Passasjerskip

2.3.2.1 VHF med DSC

Forskriften innfører krav om VHF med DSC for passasjerskip i innenriks fart, jf. § 5, 2. ledd bokstav b. Det gis frist til 1. juli 2015 til å oppfylle kravet.

---

¹ International Aeronautical and Marine Search and Rescue Manual

2.3.2.2 Regler om reservekraftkilde

Forskrift 11. november 1991 nr. 731 om radiokommunikasjon for passasjerskip inneholder ingen spesifikke regler om reservekraftkilder, sml. SOLAS IV regel 13. En legger imidlertid til grunn at også disse skipene har hatt reservekraftsystemer og at det er behov for dette, på lik linje med de øvrige fartøy som reguleres. Ettersom regel 13 inneholder funksjonsbaserte krav og slik åpner for dimensjonering av kraftkilden i forhold til utstyr, størrelse og motorisering, anses kravet om reservekilde gjennomført ved den generelle henvisningen til SOLAS IV i § 2 annet ledd.

2.3.3 Flyttbare innretninger

2.3.3.1 MODU-kodens anvendelse

Dagens regelverk gjør MODU-kodens bestemmelser med enkelte unntak bindende, jf. pkt. 2 ovenfor. Koden har i kapittel 11 regler om radiokommunikasjon, og skiller mellom innretninger med og uten egne fremdriftsmidler, innretninger under slep og innretninger på lokasjon. MODU-koden henviser igjen til reglene i SOLAS IV, som gjøres obligatoriske for innretninger med egne fremdriftsmidler, jf. kodens 11.3. For innretninger uten egen fremdrift har koden tilpassede regler i pkt. 11. 4 og 11.5.

Som en videreføring av gjeldende rett gjøres SOLAS IV gjeldende som forskrift, jf. § 7, samtidig som det føyes til en unntaksbestemmelse for innretninger uten egne fremdriftsmidler, som henviser til MODU-koden pkt. 11.4 og 11.5, jf. § 8.

Flyttbare innretninger er gitt overgangsregler i § 15 annet ledd.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forskriften viderefører i all hovedsak gjeldende rett, og skal derfor i utgangpunktet ikke innebære økte kostnader for næringen.

Unntaket er innføringen av krav til VHF med DSC for skip som i dag omfattes av forskrift 11. november 1991 nr. 731 om radiokommunikasjon for passasjerskip. I tråd med innføringen av DSC har utstyr med slik funksjon mer og mer tatt over markedet for VHF i næringsfartøy, og mange har allerede frivillig gått over til VHF med DSC. Antall fartøy innføring av kravet vil få direkte betydning for, er derfor begrenset. Endringen vil imidlertid innebære kostnader – VHF med DSC annonseres i dag fra 2 – 3000 kroner og oppover - for de som fortsatt bruker VHF etter gjeldende regelverk, men direktoratet mener den sikkerhetsmessige gevinsten for mannskapet er mer tungtveiende. Kravet har lenge vært gjeldende for lasteskip i innenriks fart, og det har fra 01.01.2011 også vært et krav for fartøy som faller inn under 12 pax-forskriften. Det gis en rimelig frist for oppgradering av utstyret, jf. overgangsregelen i forskriften § 15.

4. Kommentarer til de enkelte bestemmelser i forskriften

Ettersom reglene for passasjerskip og lasteskip både ut fra skipenes karakter og gjennom ulike valg over tid har utviklet seg forskjellig, er også behovet for tilpasningsregler ulikt, og dette gjenspeiles av utformingen av §§ 3, 4, 5, 6 og 7.

Til § 1 Virkeområde

Forskriften er bygget opp med et positivt angitt virkeområde. Avgrensningen innebærer at følgende fartøyskategorier ikke reguleres:

- a) fiskefartøy
- c) skip med sikkerhetssertifikat for hurtiggående fartøy
- d) skip med sikkerhetssertifikat for passasjerskip i innenriks fart (EU)
- e) skip som kan føre 12 eller færre passasjerer og som ikke har krav til passasjersertifikat, det vil si skip som faller inn under virkeområdet for «12 pax-forskriften»².
- f) fritidsfartøy under meter største lengde

For lasteskipenes del innebærer forskriften en forenkling av virkeområdeangivelsen, idet inndelingen i fartøy større og mindre enn 15 meter er tatt bort. Fritidsfartøy over en viss størrelse skal fortsatt følge reglene for lasteskip, men tonnasjegrensen på 50 BT er erstattet med grensen på 24 meter, i tråd med avgrensningen av skipssikkerhetslovens virkeområde.

Til § 2 Krav om radiokommunikasjonsutstyr for lasteskip og passasjerskip

Første ledd gjør bestemmelsene i SOLAS IV gjeldende som forskrift. Ettersom virkeområdet ikke berøres, er det SOLAS IV eget virkeområde som danner rammen for hvilke skip som omfattes av bestemmelsen.

I annet ledd gis første ledd tilsvarende anvendelse for skip som i utgangspunktet ikke er omfattet av virkeområdet i SOLAS IV, slik at SOLAS IV også får status som forskrift for lasteskip med bruttotonnasje under 300 i utenriks fart og skip i innenriks fart.

Til § 3 Unntak for lasteskip med fartsområde 2 og mindre

Paragrafen viderefører gjeldende utstyrskrav for lasteskip i de innerste fartsområdene, som avviker fra hovedregelen om å legge kravene i SOLAS IV til grunn.

Til § 4 Tilleggskrav for lasteskip med fartsområde 3 og større

Bestemmelsen viderefører tilleggskrav som følger av gjeldende rett, jf. forskrift om radiokommunikasjon for lasteskip § 9 og § 10 femte til syvende ledd.

Til § 5 Unntak for passasjerskip i innenriksfart

Første ledd er en videreføring av forskrift 11. november 1991 nr. 731 om radiokommunikasjon for passasjerskip § 8(1). Passasjerskip har etter gjeldende bestemmelser ingen krav til radioutrustning for fartøy med fartsområde elver og innsjøer. Praksis i dag er at Sjøfartsdirektoratet gir anbefalinger om utrustning for disse fartøyene.

Annet ledd er bygget opp på samme måte som § 3, og gir anvisning på hvilke utstyrskrav som for passasjerskip i innenriksfart gjelder i stedet for kravene som følger av SOLAS IV.

I tredje og fjerde ledd suppleres kravene om utstyr jo større fartsområde skipene er sertifisert for.

Til § 6 Tilleggskrav til passasjerskip med arrangement for helikopteroperasjoner

Paragrafen viderefører kravene i forskrift om radiokommunikasjon for passasjerskip § 10 (2) og (3).

Lasteskip har ikke særskilte regler for skip med helikopterdekk utover det som fremgår av forskrift om sikkerhetstiltak m.m. på skip³ kapittel 5.

² Forskrift 24. november 2009 nr. 1400 om drift av passasjerfartøy som fører 12 passasjerer eller færre

³ Forskrift 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektre

Til § 7 Krav om radiokommunikasjon for flyttbare innretninger

Flyttbare innretninger faller i utgangspunktet ikke inn under virkeområdet for SOLAS, og i den grad konvensjonen skal gis anvendelse, må det derfor skje ved særskilt bestemmelse. IMOs MODU-kode gir imidlertid anvisning på at flyttbare innretninger med egen fremdrift bør følge radiokravene for lasteskip i SOLAS IV, jf. regelverkets pkt. 11.3. Gjeldende forskrift om radiokommunikasjon for flyttbare innretninger har med noen tillegg gjort MODU-koden bindende, og dermed indirekte gitt SOLAS IV anvendelse også for disse. Forskriften § 7 forenkler dette ved å gi SOLAS IV direkte anvendelse. Ettersom gjeldende forskrift viser til eldre utgave av MODU-koden, er det gitt overgangsregler, jf. forskriften § 15.

Til § 8 Unntak for flyttbare innretninger uten egen fremdrift

For innretninger uten egen fremdrift har MODU-koden tilpassede regler i pkt. 11.4 og 11.5. Som en videreføring av gjeldende rett er det derfor føyd til en unntaksbestemmelse for innretninger uten egne fremdriftsmidler, som henviser til MODU-koden pkt. 11.4 og 11.5.

Til § 9 Særlige utstyrskrav for flyttbare innretninger med helikopterdekk

Paragrafen viderefører de særskilte reglene om særskilte krav for fartøy som er utstyrt med helikopterdekk, jf. forskrift om installasjon og bruk av radioutstyr på flyttbare innretninger § 9, dels i forskrift om helikopterdekk på flyttbare innretninger §§ 33 og 34.

Til § 10 Krav til dobbelt sett utstyr og vedlikehold av radioutstyr

SOLAS IV/15 har regler om vedlikehold av radioutstyr, men overlater på noen punkt til det enkelte lands administrasjon å velge hvilke former for vedlikehold som skal kreves for å sikre radiotilgjengeligheten når fartøyene er i operasjon. I norske forskrifter er disse reglene i noen grad supplert, i tillegg til at en har gjort spesifikke valg med hensyn til hvilke vedlikeholdsmetoder det skal stilles krav om. Forskriften § 10 viderefører de norske tilpasningene og tilføyelsene til SOLAS IV/15.

Fjerde ledd annet punktum viderefører en bestemmelse om plassering av duplisert utstyr, som er begrunnet i behovet for i størst mulig grad å redusere muligheten for at en eventuell ulykke, i tillegg til det primære radioutstyret, også rammer reserveutstyret. Selve kravet om duplisert radioutstyr fremgår av fjerde ledd første pkt.

Femte ledd viderefører kravet i forskrift om radiokommunikasjon for lasteskip § 11(6) bokstav e.

Til § 11 Dokumentasjon

§ 11 inneholder en tilnærmet standardisert bestemmelse om krav til dokumentasjon. Tilsvarende bestemmelser finnes i de fleste av Sjøfartsdirektoratets utstyrsforskrifter. Bestemmelsen innebærer videreføring av gjeldende rett, men begrenser næringens plikt til å dokumentere til tilfeller der direktoratet finner grunn til å anmode om dette.

Til § 12 Radioopptegnelser

SOLAS IV/17 bestemmer at det skal føres opptegnelser i overensstemmelse med Administrasjonens bestemmelser og som foreskrevet i Radioreglementet, om alle hendelser forbundet med radiokommunikasjonstjenesten, som kan være viktig for sikkerheten for liv på sjøen.

Bestemmelsen viderefører gjennomføringen av dette kravet, og erstatter dagbokforskriften §§ 14 og 19.

Ved bestemmelsen i annet ledd videreføres henvisningen til de nærmere kravene for dagbokføringen i STCW-koden⁴, ettersom disse kravene er tatt inn i vaktholdsforskriften vedlegg A nr. 87 - 89. Flyttbare innretninger innlemmes for disse særskilte bestemmelsenes del i virkeområdet for vaktholdsforskriften.

Til § 13 Dispensasjon

Første ledd åpner for å godkjenne andre løsninger enn de som uttrykkelig følger av ordlyden i forskriften og de internasjonale reglene som gis status som forskrift. Bestemmelsen lempes ikke på kravene, men åpner for at kravene kan oppfylles på annen måte enn det reglene i utgangspunktet legger opp til. En holder på denne måten døren åpen blant annet for at utviklingen kan komme opp med løsninger som ikke var kjent på lovgivningstidspunktet. Bestemmelsen er i tråd med gjeldende praksis, og gjennomfører SOLAS regel I/5 bokstav a innenfor forskriftens virkeområde.

§ 13 annet ledd gir Sjøfartsdirektoratet hjemmel til å treffe vedtak om unntak fra forskriftens krav. En dispensasjon krever at rederiet sender inn en skriftlig søknad som skal inneholde informasjon og begrunnelser som direktoratet kan vurdere på bakgrunn av hensyn og interesser som kravene som det søkes unntak fra skal ivareta. Hvorvidt det skal treffes et vedtak som unntar rederiet fra bestemte forpliktelser, avgjøres etter en konkret vurdering. Rederier som søker om dispensasjon har ikke krav på å få denne innvilget selv om vilkårene i dispensasjonsbestemmelsen er oppfylt. Utgangspunktet er at kravene i forskriften skal oppfylles. Kun i ekstraordinære tilfeller, der gode grunner tilsier dette, vil det være åpning for å treffe et dispensasjonsvedtak.

Vilkårene som skal være oppfylt for at direktoratet kan treffe vedtak om dispensasjon følger av henholdsvis bokstavene a og b i § 13 annet ledd. At kravet ikke er vesentlig vil si at det aktuelle forskriftskravet vurderes som mindre vesentlig sammenholdt med de ekstraordinære grunnene som danner grunnlag for en dispensasjon. En dispensasjon i henhold til bokstav a kan følgelig kun innvilges dersom frafall av det aktuelle forskriftskravet likevel gir et sikkerhetsnivå som er forsvarlig. Etter bokstav b kreves det kompensierende tiltak som er forskjellige fra de preskriptive forskriftskravene og hvor det forutsettes at slike kompensierende tiltak gir et sikkerhetsnivå som tilsvarer det nivået som oppnås gjennom forskriftskravet.

Angående forholdet til SOLAS regel IV/3 vises til avsnitt 2.2 ovenfor.

Dispensasjonsbestemmelsen i denne formen er kommet til etter at høringsrunden var gjort unna, og tar opp i seg og erstatter høringsutkastets § 7 om krav til skip med fartstillatelse for passasjerbefordring. Reglene om fartstillatelser bortfaller med den parallelle ikrafttredelsen av ny sertifiseringsforskrift, og erstattes av de mer generelle reglene om dispensasjon.

Til § 14 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 15. september, som del av en koordinert ikrafttredelse av flere nye forskrifter.

Til § 15 Overgangsregler

Som ledd i innfasing av nytt utstyr gis i første ledd en frist til 1. juli 2015 med å etterkomme kravet.

Fram til nå har det i Sjøfartsdirektoratets nye forskrifter for flyttbare innretninger vært en ordning som har gitt en valgmulighet for eksisterende innretninger om å forholde seg til nytt eller gammelt regelverk fram til neste sertifikatfornyelse. Etter denne ordning har gammel

---

⁴ Seafarers' Training, Certification and Watchkeeping Code, inntatt i International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (1978).

forskrift først blitt opphevet fem år etter ny forskrift er trådt i kraft. I stedet for denne ordningen, hvor vi da får to forskrifter samtidig i en periode, inneholder forskriften en overgangsregel, som innebærer at innretninger som omfattes av bestemmelsen kan velge å følge kravene i vedlegg I fram til neste sertifikatfornyelse. I vedlegg I til forskriften har vi tatt med kravene i gjeldende forskrift om radiokommunikasjon for flyttbare innretninger.

Til § 16 Oppheving av og endringer i andre forskrifter

Bestemmelsen angir hvilke forskrifter som forskrift om radiokommunikasjonsutstyr erstatter.

Med hilsen

Bjørn Pedersen
Fung. sjøfartsdirektør

Linda Bruås
Fung. avdelingsdirektør

Vedlegg:

1. Forskrift 1. juli 2014 om radiokommunikasjonsutstyr for norske skip og flyttbare innretninger
2. Høringsmatrise

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet